

Bulwar Zygmunta Augusta 11
82-300 Elbląg
Tel. (+48) 55 232 72 73
Fax (+48) 55 232 72 73
www.muzeum.elblag.pl

Elbląg, dn. 08.03.2016 r.

Podsumowanie działalności Muzeum Archeologiczno-Historycznego w Elblągu w 2015 r.

I. DZIAŁALNOŚĆ STATUTOWA

Do zakresu działania Muzeum należy: gromadzenie, przechowywanie, konserwowanie, udostępnianie i upowszechnianie zbiorów dotyczących w szczególności miasta Elbląg, Wysoczyzny Elbląskiej i Żuław Elbląskich.

W 2015 r. Muzeum realizowało zadania statutowe poprzez następujące działania:

1. Gromadzenie zbiorów

Ogółem Muzeum posiada na stanie 114 006 obiektów wpisanych do inwentarza lub inwentarza pomocniczego, w tym muzealia i wydzielone zabytki archeologiczne.

W roku 2015 do zbiorów Muzeum przyjętych zostało 116 obiektów, z czego 4 zostały zakupione do zbiorów mebli, a 112 przekazano w darze (obiekty z różnych dziedzin, m. in. etnografii, sztuki, ceramiki, numizmatyki, medale, militaria).

1 – Przykładowy zabytek pozyskany od poszukiwaczy

Poza zabytkami wpisanymi do stałego inwentarza muzealiów w Muzeum przechowywane są następujące obiekty:

- zbiór zdjęć elbląskich rodzin Basilius i Horn (od ok. 1880 r. do końca lat 30. XX w.) - 350 sztuk; większość wykonana w warsztacie Lorenza Basiliusa, najwybitniejszego fotografa elbląskiego działającego w mieście na przełomie XIX i XX w.,
- 6 listów, 2 druki i 1 pismo dotyczące rodziny prof. inż. Fritza Horna,
- 10 fotografii Elbląga i Krynicy Morskiej Franza Suranda z ok. 1880 r.,
- 27 obrazów Ryszarda Tomczyka,
- 14 zegarów, w tym m. in. 12 zegarów w typie schwarzwaldzkim, 1 zegar wachtowy,
- XVIII-wieczne mapy - 4 szt.,
- przedmioty masowe – fragmenty ceramiki – ok. 1 mln.,
- naczynia zrekonstruowane – ok. 2 tys.

Łączna ilość przedmiotów przechowywanych przez MAH to ponad **1 116 tys.**

2 – Nowe eksponaty prezentowane na wystawie "Dary i zakupy 2010 - 2014"

2. Katalogowanie i naukowe opracowywanie muzealiów

W ubiegłym roku zrealizowano następujące działania z zakresu katalogowania i opracowywania zbiorów:

- opracowanie not katalogowych zabytków pozyskanych w trakcie poszukiwań prowadzonych przez Stowarzyszenie Historyczno-Poszukiwawcze DENAR z Elbląga i Pasłęckie Stowarzyszenie Odkrywców Historii Wiking (obiekty metalowe od początku n.e. po czasy nowożytne - XVII – XVIII w. - 74 szt.),
- opracowanie zbioru sztabek żelaznych z Truso (112 szt.), grotów strzał i przedmiotów grotopodobnych (41 szt.), wyrobów bursztynowych z Truso (175 szt.),
- opracowanie not katalogowych do zespołu użyczonych eksponatów medalierskich (65 szt.),
- opracowanie obiektów z kolekcji ceramiki (5 szt.),
- opracowanie ceramiki z badań prowadzonych na dziedzincu Muzeum w latach 2013 – 2014 - ok. 500 obiektów (działanie w toku),
- opracowanie 4 kart katalogu naukowego dla obiektów numizmatycznych i historycznych pozyskanych w 2015 r.,
- inwentaryzacja pozyskanych w projekcie „Świadectwa” rodzinnych zdjęć archiwalnych,
- opracowanie naukowe nowych obiektów inwentarzowych do działu meble (6 szt.),
- opracowanie obiektów przekazanych w darze w 2015 roku, przygotowanie do Komisji Szacunkowej Muzealiów (rozpoznanie, przygotowanie do wyceny),
- opracowanie not katalogowych obiektów użyczonych do Muzeum Mikołaja Kopernika we Fromborku (9 szt.),
- uzupełnienie opracowania ikonografii Elbląga – negatywów szklanych i zdjęć - ok. 150 szt.,

- rozpoczęcie tworzenia inwentarza podręcznego kolekcji przedmiotów z okresu PRL (kolekcja licząca ok. 1 tys. obiektów),
- opracowanie noty katalogowej do „Tańca śmierci” dla Muzeum Narodowego w Gdańsku,
- tworzenie inwentarza elbląskich pieców kaflowych, znajdujących się obecnie w mieszkaniach i domach (aktualnie spis liczy 15 obiektów – działanie w toku).

3 - Plakat akcji dokumentowania elbląskich pieców kaflowych

4 - Piec z lokalu przy ul. Słonecznej zinwentaryzowany w ramach akcji

3. Przechowywanie gromadzonych zabytków w warunkach zapewniających im właściwy stan zachowania i bezpieczeństwo oraz magazynowanie ich w sposób dostępny do celów naukowych

Muzeum przechowuje łącznie 114 006 obiektów zabytkowych wpisanych do Księgi Muzealnej w magazynach i na salach ekspozycyjnych zlokalizowanych w Budynku Wschodnim Podzamcza i Budynku Zachodnim Gimnazjum. Dodatkowo w magazynie masowych zbiorów archeologicznych przy ul. Lotniczej przechowywane są obiekty nie wpisane do stałego inwentarza muzealiów ze względu na ich stan zachowania w oddzielnych fragmentach (po ewentualnym opracowaniu ich liczba ulegnie zmianie) i niewielką wartość materialną - ok. 1 mln. fragmentów ceramiki i 2 tysiące naczyń zrekonstruowanych.

Obiekty eksponowane w czterech salach ekspozycyjnych oraz składowane w magazynach zlokalizowanych w Budynku Wschodnim posiadają stosowne warunki przechowywania, odpowiadające najnowszym standardom i normom ustawowym.

5 - Przestrzeń magazynowa w Budynku Wschodnim Podzamcza

Przestrzeń magazynowa w Budynku Zachodnim Gimnazjum oraz w obiekcie przy ul. Lotniczej nie spełnia ustawowych norm w zakresie przechowywania obiektów zabytkowych, dotyczących zarówno warunków jak i systemów zabezpieczeń. Muzeum na bieżąco wnioskuje o środki zewnętrzne w celu zwiększenia przestrzeni magazynowej odpowiadającej aktualnym normom i standardom.

6 - Magazyn militariów w Budynku Zachodnim Gimnazjum

Wszystkie zabytkowe obiekty będące na stanie MAH są w miarę potrzeb udostępniane do celów naukowych. Ponadto na bieżąco spełniane są prośby o zgodę na użyczenie zasobów fotografii archiwalnej Muzeum oraz na wykonywanie fotografii muzealiów opracowywanych przez osoby spoza instytucji.

4. Zabezpieczanie i konserwacja muzealiów oraz, w miarę możliwości, zabezpieczanie zabytków archeologicznych nieruchomych oraz innych nieruchomych obiektów kultury materialnej

W Muzeum funkcjonuje pracownia konserwatorska, w której pomimo istniejących braków sprzętowych (urządzenia do konserwacji drewna i skór) dokonywane są wszelkie bieżące prace związane z zabezpieczeniem zabytków przeznaczonych do ekspozycji na wystawach lub obiektów wymagających pilnej konserwacji. Na stanowisku konserwatora muzealiów zatrudniona jest jedna osoba.

7 - Konserwator przy pracy

W 2015 roku zabiegom konserwatorskim poddano następujące przedmioty:

- kapsuła czasu z Gęsiej Góry - pojemnik i 5 szt. monet,
- obiekty przekazane przez stowarzyszenie DENAR (około 50 zabytków metalowych) - na wystawę *Dary i Zakupy*,
- obiekty metalowe (miecz, grot włóczni i narzędzie do wycinania torfu) - na wystawę *Dary i Zakupy*,
- brązowa tablica I. Kanta oraz XVII-wieczny notatnik - na wystawę *Dary i Zakupy*,
- obiekty z działu etnografii (ok. 10 szt.) - na wystawę *Dary i Zakupy*,
- rama obrazu przedstawiającego Kaspra Bekiesza,
- naczynia fajansowe na wystawę w Muzeum Narodowym w Gdańsku - 15 szt.,
- zabytki metalowe z badań na terenie dziedzica - 40 obiektów,
- zabytki cynowe z badań na terenie Starego Miasta - ok. 15 obiektów,
- zabytki z Truso - na wystawę *Truso - legenda Bałtyku* - 13 obiektów,
- gipsowe odlewy gemm (134 szt.), kafel oraz talerz fajansowy - na wystawę *Między nami nic nie było*,
- porcelana chińska z badań na terenie Starego Miasta - 36 obiektów.

Łącznie w 2015 r. poddano konserwacji **327 obiektów**.

5. Urządzanie wystaw stałych i czasowych

W 2015 r. w Muzeum powstały **4 nowe ekspozycje stałe**:

- *Truso – legenda Bałtyku* – wystawa dofinansowana ze środków MKiDN,
- *Caspar Bekiesz (1520-1579) – bohater czasów Rzeczypospolitej* – wystawa zbudowana wokół portretu Kaspra Bekiesza,
- *Gabinet podróżnika* – wystawa edukacyjna,
- *Makieta zamku elbląskiego* – ekspozycja makiety wraz z planszami informacyjnymi.

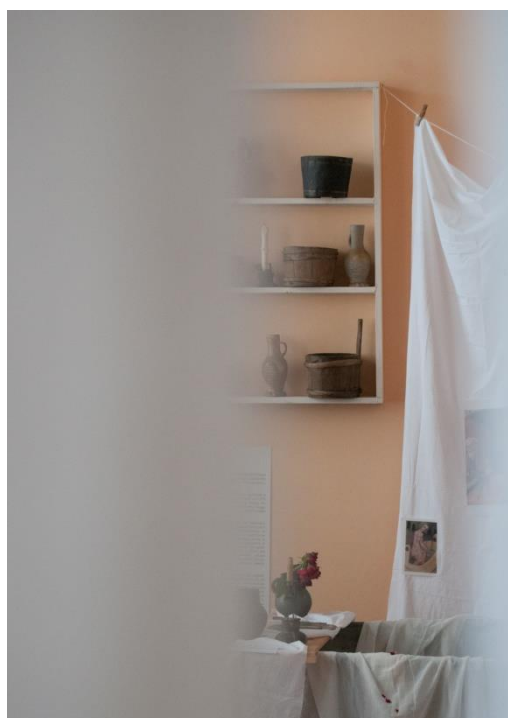
8 – Wystawa stała „Truso - legenda Bałtyku”

Dodatkowo ekspozycja stała „*Mennica elbląska*” została rozbudowana o użyczoną kolekcję monet krzyżackich, odważników monetarnych, plomb towarowych oraz medali elbląskich (około 700 szt.).

Ponadto w ubiegłym roku w Muzeum prezentowane były **4 wystawy czasowe**:

- *Ogień miłości* - wystawa malarstwa Borysa Jegiazariana,
- *Przekaz* – malarstwo Ryszarda Tomczyka,
- *Co robimy w ukryciu*,
- *Dary i zakupy* – wystawa cykliczna.

Obiekty ze zbiorów Muzeum Archeologiczno-Historycznego w Elblągu były również prezentowane na krajowych i zagranicznych ekspozycjach muzealnych, a pracownicy Muzeum brali czynny udział w przygotowaniu wystaw dla instytucji zarówno z kraju, jak i zagranicy, m. in. w zakresie opracowania kwerend, katalogowania i doboru eksponatów oraz konsultacji.

9 - Wystawa czasowa "Co robimy w ukryciu"

Wystawy krajowe zorganizowane przy współudziale MAH:

- *W średniowiecznej kuchni* – Muzeum im. W. Kętrzyńskiego w Kętrzynie,
- *Jaki krój taki strój* - Muzeum Archeologiczno-Historyczne w Stargardzie,
- *Pogranicze kultur - ziemia morska w pradziejach i we wczesnym średniowieczu* - Ratusz w Morągu,
- *Dzieje Pieniądza. Średniowiecze* - Muzeum Okręgowe im. L. Wyczółkowskiego w Bydgoszczy,
- *Fajanse pomorskie* - Muzeum Narodowe w Gdańsku,
- *Smaki w przeszłości* - Muzeum Archeologiczne w Biskupinie,
- *Juliusz Studnicki 1905-1978. Twórcy i założyciele Szkoły Sopotkiej* – Muzeum Sopotu,
- *Dębowa kamizelka/skrzynka/drewniana jesionka. Trumna jako ostatnie mieszkanie zmarłego, znak odejścia i przejścia w zaświaty* – Muzeum Mikołaja Kopernika we Fromborku,
- *Lux in tenebris* - Narodowe Muzeum Morskie w Gdańsku,
- *Waldemar Cichoń - Lucky Loser. Retrospektywa* - Galeria EL,
- *28. Salon Elbląski* – Galeria EL.

Wystawy zagraniczne zorganizowane przy współpracy MAH:

- *Viking – life and legend* – organizatorzy: Muzeum Narodowe w Kopenhadze, British Museum, Muzeum Narodowe w Berlinie – ekspozycja prezentowana w Londynie, Berlinie i Roskilde; do wystawy powstały 3 katalogi, w których znalazły się obiekty elbląskiego Muzeum,
- *Letter by Letter* - Muzeum Aboa Vetust & Ars Nova w Turku (Finlandia).

6. Organizowanie badań i ekspedycji naukowych, w tym archeologicznych

- Prowadzenie nadzoru archeologicznego przy budowie obwodnicy Kościerzyny w ciągu trasy DK 20 (01.11. 2015 – 10.09.2017),
- Kwerenda i opracowywanie reklam elbląskich z przedwojennych gazet. Na chwilę obecną lista wyodrębnionych reklam liczy ok. 3500 pozycji,
- Kwerenda historyczna reklam sprzedawców zabawek z elbląskiej prasy – ok. 1600 pozycji reklamowych. Tekst oddany do publikacji, planowanej na 2016 r.

10 - Archeolog prowadzący nadzór przy budowie obwodnicy Kościerzyny

7. Prowadzenie działalności edukacyjnej

W 2015 r. odbyło się łącznie 239 zajęć edukacyjnych (lekcje muzealne, spotkania, zajęcia warsztatowe, szkolenia i in.), w których udział wzięło blisko 5 000 osób, w tym:

- lekcje muzealne i ferie w muzeum – 201 zajęć, 3 899 uczestników,
- warsztaty wakacyjne – 26 spotkań, ok. 700 uczestników,
- cykliczne spotkania tematyczne dla miłośników historii w ramach Kawiarenki Historycznej „Clio” – 5 spotkań, ok. 250 uczestników,
- wykład dla słuchaczy Uniwersytetu III Wieku, pt. Wykrywacze i prawo, w ramach Forum Obywatelskiego i we współpracy ze Stowarzyszeniem Historyczno-Poszukiwawczym DENAR – 35 uczestników (poza godzinami pracy MAH),
- zajęcia dla uczniów z Hiszpanii – 3 spotkania, 40 uczestników,
- szkolenie na temat fortyfikacji dla przewodników PTTK – 1 spotkanie, 20 uczestników,
- wykład dla Stowarzyszenia Mniejszości Niemieckiej w Elblągu – 1 spotkanie, 15 uczestników,
- wykład dla członków Polskiego Towarzystwa Historycznego i nauczycieli – 1 spotkanie, 20 uczestników (poza godzinami pracy MAH).

11 - Warsztaty wakacyjne

Ponadto opracowane zostały nowe tematy i programy zajęć muzealnych:

- anglojęzyczna wersja lekcji „Myć się czy nie myć”,
- lekcja „Początki Elbląga” z dwoma wersjami zajęć warsztatowych (budowa zamku z wikliny i gliny oraz tworzenie kartonowego zamku),
- program zajęć edukacyjnych do wystawy *Truso – legenda Bałtyku*.

Opracowano również koncepcję projektu edukacyjnego oraz złożono wnioski do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego o dofinansowanie działań związanych z wdrożeniem rozwiązań, które umożliwią osobom z ograniczonym dostępem do kultury korzystanie z bogatej oferty Muzeum, takich jak: wyjazdowe lekcje muzealne, wycieczki do Muzeum, warsztaty wakacyjne, spotkania dla osób niepełnosprawnych oraz otwarte imprezy integracyjne. Niestety, mimo pozytywnej oceny, wnioski nie uzyskały dofinansowania,

w związku z czym zostało złożone odwołanie od wyników oceny merytorycznej (procedura odwoławcza jest w toku).

12 - Kawiarenka historyczna Clio

8. Udostępnianie zbiorów dla celów edukacyjnych i naukowych

- **Udostępnianie obiektów i zbiorów do celów edukacyjnych:**
 - druk i dystrybucja katalogu do wystawy „Truso – legenda Bałtyku” (1 000 egz.) - wydawnictwo darmowe – materiały edukacyjno-promocyjne dla instytucji oświatowych z Elbląga i regionu oraz naukowych z terenu całego kraju i spoza jego granic,
 - udostępnianie instytucjom oświaty Muzealnych Skrzyń (zestawy pomocy naukowych i materiałów pomocniczych do prowadzenia zajęć historycznych) – w 2015 r. łącznie odnotowano 24 wypożyczenia Skrzyń. Przy wykorzystaniu tych materiałów odbyło się 106 zajęć, w których udział wzięło 2 522 uczniów.
- **Udostępnianie obiektów do celów naukowych:**
 - najstarszy brewiarz dominikański w Polsce - praca magisterska,
 - fotografie archiwalne - wydawnictwo „Elbląg wczoraj i dziś”,
 - zabytki z badań wykopaliskowych na Starym Mieście w Elblągu - 2 prace doktorskie,
 - zabytki z Truso - 2 prace magisterskie,
 - zabytki gockie i kultury Prusów - 2 prace doktorskie,
 - militaria – opracowanie naukowe.
- **Prezentacja wyników badań na sesjach i konferencjach naukowych:**
 - organizacja konferencji „Wikińska globalizacja. Truso z perspektywy bałtyckich ośrodków handlowych” – międzynarodowa konferencja dotycząca okresu wikińskiego, z udziałem archeologów z krajów basenu Morza Bałtyckiego odbyła się w dniach 18-19.05.2015 w Elblągu. Podczas konferencji zaprezentowane zostały najnowsze wyniki badań czołowych europejskich ośrodków archeologicznych. Pierwszego dnia konferencji uczestnicy wzięli udział w otwarciu wystawy "Truso - legenda Bałtyku", a następnie odbyła się seria wykładów. Drugiego dnia odbyła się druga sesja wykładowa

oraz wycieczka do miejsca, w którym znajdowała się osada Truso. Konferencja była transmitowana na żywo za pośrednictwem muzealnej strony internetowej. Rezultatem konferencji jest nawiązanie współpracy z ośrodkami badawczymi z kraju i spoza granic.

- udział w sesji naukowej „Zabytkowa ceramika w polskich zbiorach muzealnych i kolekcjach prywatnych” organizowana przez Muzeum Narodowe w Kielcach - Kielce – dr Mirosław Marcinkowski,
- udział w sesji naukowej „Zabawka dziecięca – od średniowiecza do początków XX wieku” organizowanej przez Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu - Gniezno – dr Mirosław Marcinkowski;
- udział w sesji naukowej „Fajans pomorski w XVIII wieku” organizowanej przez Muzeum Narodowe w Gdańsku – Gdańsk – dr Mirosław Marcinkowski,
- wygłoszenie referatu „Cegielnie elbląskie” na konferencji „Skarby ziemi elbląskiej – glina nowe wyzwania” – Wiesława Rynkiewicz-Domino,
- wygłoszenie referatu „Prasa i sprzedawcy zabawek w Elblągu, 1799-1945” na ogólnopolskiej konferencji naukowej „Lalka, konik, klocki, miś pluszowy... zabawki dziecięce poprzez wieki”, organizowanej przez Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu - Gniezno – Piotr Adamczyk;
- wygłoszenie referatu „A new life of Museum of Archaeology and History in Elbląg” – na konferencji “Strengthening the museums through partnerships” – Bornholms Museum w Rønne, Bornholm (Dania) – Grzegorz Stasielowicz.

13 - Konferencja "Wikińska globalizacja"

- **Popularyzacja i publikacja wyników badań naukowych w periodykach i wydawnictwach pokonferencyjnych oraz w mediach, na specjalistycznych blogach popularnonaukowych i stronach internetowych:**
 - opracowanie tekstu „Zabytkowe elementy wyposażenia kościoła w Jegłowniku” do pracy zbiorowej: „Dzieje Jegłownika i okolic” pod red. A. Kilanowskiego i Wojciecha Zawadzkiego,
 - opracowanie tekstu do wydawnictwa „Na szlaku Mikołaja Kopernika” na temat kontaktów astronoma z Elblągiem i recepcji jego dzieła w naszym mieście,
 - komentarz do filmu na temat zamku elbląskiego nagrywanego przez portal eŚwiatowid,

- opracowanie i publikacja 35 postów na blogu muzealnym „O Starym Mieście słów kilka. Skarby z wykopalisk na Starym Mieście w Elblągu” (<http://staremiastoelblag-mah.blogspot.com/>),
- korekta autorska tekstu do druku „Archeologia Elbląga. Osiągnięcia i potrzeby badawcze” - „Rocznik Elbląski”,
- opracowanie tekstu „Rodzaje i jakość zabawek a socjotopografia Starego Miasta w Elblągu” do wydawnictwa pokonferencyjnego,
- opracowanie tekstu „Od Hiszpanii po Daleki Wschód. Kolekcja ceramiki z badań wykopaliskowych w Elblągu – wybrane przykłady” do wydawnictwa pokonferencyjnego,
- opracowanie tekstu „Fajans pomorski – przedmiot i historia badań” do wydawnictwa pokonferencyjnego,
- opracowanie tekstu „O produkcji fajansu w manufakturze Ehrenreicha w Królewcu” – „Komunikaty Warmińsko-Mazurskie” (2015 i 2016 r.),
- opracowanie tekstu i materiału ilustracyjnego do przewodnika po wystawie w Muzeum w Kętrzynie,
- publikacja artykułu o dawnych substancjach leczniczych w czasopiśmie „Bez Recepty” (Numer 1 (178) styczeń 2015),
- publikacja artykułu „Badania na terenie dawnego zamku krzyżackiego w Elblągu” - Pruthenia, t. VIII,
- publikacja artykułu „Badania na terenie dawnego zamku krzyżackiego w Elblągu” w materiałach z XIX Sesji Pomorzoznawczej 21-22.11.2013 w Szczecinie [w:] Acta Archaeologica Pomoranica t. V, Szczecin 2015,
- publikacja artykułów do cyklu „Historia jednego przedmiotu” w Elbląskiej Gazecie Internetowej PortEl.pl.

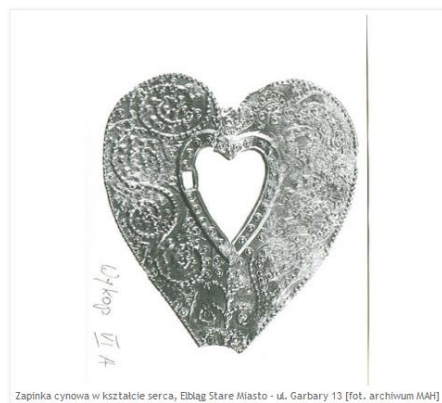
O STARYM MIEŚCIE SŁÓW KILKA

SKARBY Z WYKOPALISK NA STARYM MIEŚCIE W ELBLĄGU

wtorek, 23 lutego 2016

Najstarsza elbląska ozdoba w kształcie serca

Cynowe serce jest jednym z bohaterów naszej najnowszej wystawy pt. *Między nami nic nie było - miłość zmysłowa w czasach nowożytnych*. Choć jest znacznie starsze niż ramy czasowe ekspozycji, znalazło na niej swe miejsce jako najstarszy, odnaleziony na terenie Starego Miasta, przedmiot związany z miłością.

Zapinka cynowa w kształcie serca, Elbląg Stare Miasto - ul. Garbary 13 [fot. archiwum MAH]

Etykiety

kafle (10) naczynia szklane (8) nowożytne szkło (8)

ceramika (7) dawny Elbląg (7) piec kaflowy (7) dawna medycyna (5) apteka (4) pielgrzymka (4) znak pielgrzymi (4) biżuteria (3) cech garncarzy (3) higiena w dawnych czasach (3) rośliny (3) tabliczki woskowe (3) warsztat złotniczy (3) wystawa (3) Elbląg (2) Madonna z Dzieciątkiem (2) Pod Czarnym Orłem (2) fajans (2) fajans pomorski (2) kuchnia (2) osada Truso (2) pieczęcie szklane (2) pivo (2) prace archeologiczne (2) wino (2) łaźnie (2) św. Jakub (2) Barmannkrug (1) Bellarmine (1) Edel Weiss (1) Faenza (1) Frankfurt (1) Frechen (1) Gdańsk (1) H. F. Secker (1) Holandia (1) Kadyń (1) Kolonia (1) Krzyżacy (1) Kugeltop (1) Kuttrolf (1) Lesser: Giedziński (1) Malbork (1) Maurizio (1) Młynary (1) Paryż (1) Raeren (1) Römer (1) Sarreguemines (1) Slegburg (1) Stary Rynek (1) Studio TT (1) Teodor Paetsch (1) Tolkenster Erde (1) Tolkmicko (1) Villeroy & Boch (1) Waldemar Ossowski (1) Waldenburg (1) Wenecja (1) Westerland (1) Zbigniew Herbert (1) browar (1) cech (1) celini (1) czystość (1) dawne hotele (1) domino (1) fajki holenderskie (1) garncarstwo (1) grapen (1) gry (1) kamienica (1) kamionka (1) kat (1) kawiarnie (1) klamerki szklane (1) konstrukcje drewniane (1) koronki (1) kości do domina (1) kubek (1) majolika (1) maselniczka (1) muszla (1) naczynia (1) naczynia do piwa (1) nauka zawodu (1) produkcja piwa (1) rośliny lecznicze (1) rtęć (1) spis przedmiotów dawnych mieszkalców Elbląga (1) stroje renesansowe (1) strzykawka (1) szczoteczki do zębów (1) szklnictwo (1) szkło (1) skaniny (1) tulipan (1) uczta (1) ulica Mostowa (1) utrzymywanie czystości (1)

14 - Blog muzealny "O Starym Mieście słów kilka"

9. Zapewnianie właściwych warunków zwiedzania oraz korzystania ze zbiorów i zgromadzonych informacji

– Warunki zwiedzania

W 2015 roku w Muzeum Archeologiczno-Historycznym w Elblągu prezentowanych było łącznie 12 wystaw stałych oraz 4 wystawy czasowe. Wszystkie ekspozycje muzealne spełniają swoją rolę w zakresie edukacji historyczno-kulturowej, przybliżając odbiorcom bogate dziedzictwo regionu. Dodatkowo zwiedzający mają możliwość obejrzenia 20-minutowego filmu holograficznego „Historie ponad granicami”, przedstawiającego dwa tysiące lat wspólnej historii regionu południowo – wschodniego побереża Bałtyku od Elbląga do Kaliningradu. Jest to uniwersalny przekaz w zaawansowanej technologii, nie stosowanej na taką skalę w muzealnictwie europejskim, cieszący się dużym zainteresowaniem mieszkańców regionu oraz turystów ze wszystkich stron świata.

15 - Ekspozycja stała "Elbląg Reconditus"

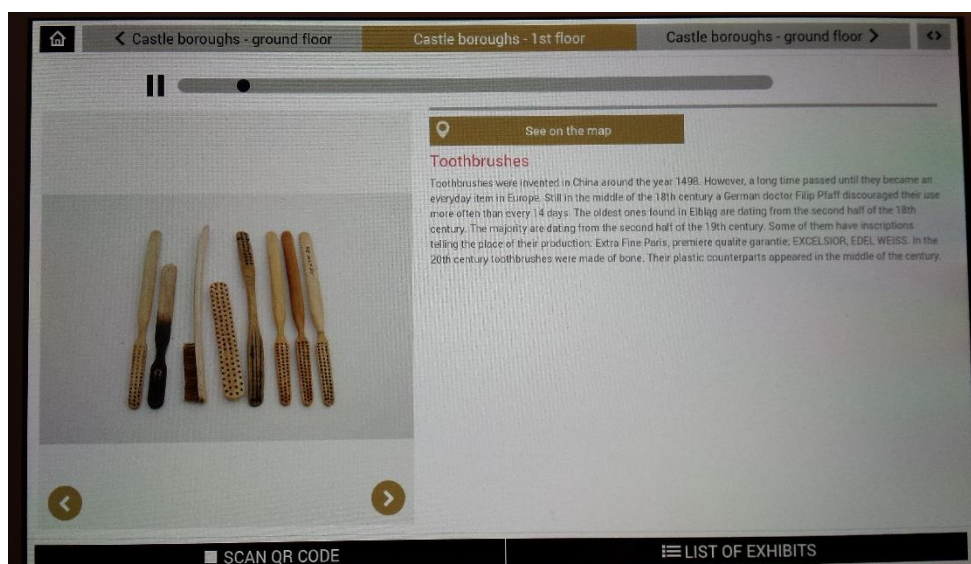
Na ekspozycji „Świadectwa” dostępny jest także ok. 40-minutowy film zawierający nagrania z wywiadów z byłymi mieszkańcami Elbląga i Kaliningradu pochodzenia niemieckiego, którzy pod koniec II Wojny Światowej opuścili te strony, oraz dodatkowe materiały tematyczne z wywiadów (łącznie ok 3 godziny nagrań).

16 - Dzieci zwiedzające wystawę "Świadectwa"

Materiały audiowizualne znajdują się także na wystawach „Truso – legenda Bałtyku” (cyfrowa wizualizacja osady) oraz „Skarby Gotów” (film z odkrycia grobu Księżniczki Gockiej).

Do dyspozycji zwiedzających są przewodnicy posługujący się językiem polskim i angielskim. W przygotowaniu jest przewodnik multimedialny (zostały zakupione tablety wraz z oprogramowaniem do zwiedzania oraz wprowadzone dane dotyczące zwiedzania obiektu Podzamcze; przewodnik wymaga uzupełnienia o wystawy znajdujące się w budynku Gimnazjum).

17 - Multimedialny przewodnik po Muzeum

Część ekspozycji muzealnych prezentowanych w Budynku Zachodnim Gimnazjum w sposób znaczący odbiega od stylistyki i poziomu wystaw znajdujących się w zmodernizowanym obiekcie Podzamcza, które zawierają rozbudowaną warstwę edukacyjno-historyczną oraz przykuwają uwagę odbiorcy dzięki zastosowanym interaktywnym rozwiązaniom i środkom wyrazu artystycznego tworzącym niezwykle klimat zwiedzania. Wystawy te wymagają modernizacji i dostosowania do potrzeb i oczekiwań współczesnego odbiorcy.

18 - Wystawa "W żuławskim domu" - Budynek Zachodni Gimnazjum

W celu poprawy warunków zwiedzania w 2015 r. opracowano koncepcje 3 projektów oraz złożono stosowne wnioski o dofinansowanie ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego zadań dotyczących remontu skrzydła południowego budynku Podzamcza oraz modernizacji wystawy prezentującej zabytki kultury Gotów. Muzeum uzyskało dofinansowanie jednego projektu remontowego oraz projektu modernizacji ekspozycji. Drugi z projektów dotyczących remontu skrzydła południowego nie uzyskał dofinansowania, w związku z czym złożono odwołanie od wyników oceny merytorycznej. Procedura odwoławcza jest w toku.

– **Udostępnienie zbiorów i zgromadzonych informacji**

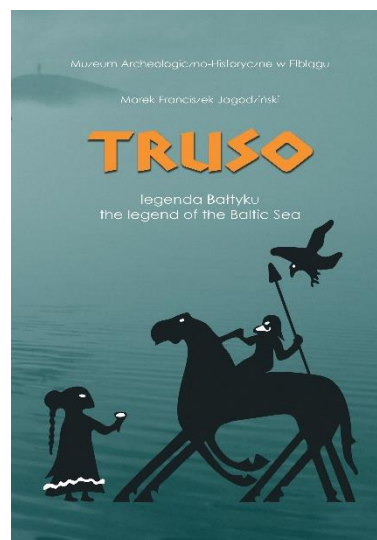
Poza działalnością ekspozycyjną pracownicy Muzeum na bieżąco realizują zadania związane z udostępnianiem zbiorów i informacji poprzez:

- odpowiedzi na kwerendy muzealne,
- udzielanie wypowiedzi dla mediów w zakresie historii Elbląga,
- konsultacje osobiste, telefoniczne, mailowe dla instytucji i osób prywatnych zainteresowanych historią i sztuką Elbląga,
- opiniowanie i odpowiedzi na oferty sprzedaży obiektów,
- współpracę z rekonstruktorami historycznymi,
- oprowadzanie zorganizowanych grup dzieci i dorosłych oraz indywidualnych zwiedzających,
- udostępnianie wystaw muzealnych poza godzinami pracy muzeum.

10. Prowadzenie działalności wydawniczej.

W 2015 r. w ramach działalności wydawniczej, ze względu na ograniczone środki finansowe, zrealizowano jedynie dodruk katalogu do wystawy „Truso – legenda Bałtyku” (wydawnictwo przeznaczone do sprzedaży; nakład 1 000 egzemplarzy).

Ponadto opracowano koncepcję projektu wydawniczego oraz złożono wnioski do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego o dofinansowanie wydania publikacji „Porcelana dalekowschodnia z badań archeologicznych na Starym Mieście w Elblągu”. Wniosek otrzymał dofinansowanie.

19 - Okładka katalogu do wystawy
"Truso - legenda Bałtyku"

II. KREOWANIE WIZERUNKU I PROMOCJA MUZEUM

Poza działalnością statutową Muzeum zrealizowało w 2015 r. szereg działań ukierunkowanych na kreowanie pozytywnego wizerunku instytucji oraz promocję oferty muzealnej, w tym:

1. Wdrażanie systemu identyfikacji wizualnej MAH, opracowanego w ramach projektu „Muzea ponad granicami” i wyróżnionego w 2015 r. I nagrodą w Ogólnopolskim Przeglądzie „Muzeum Widzialne”.

W ubiegłym roku wyprodukowano ponad 9 000 egzemplarzy różnych materiałów informacyjnych, promocyjnych i in. zawierających elementy nowego systemu identyfikacji wizualnej. Ponadto na dziedzińcu Muzeum zostało umieszczone oznakowanie kierunkowe dla zwiedzających uwzględniające wymogi systemu.

20 - Prezentacja systemu identyfikacji wizualnej MAH

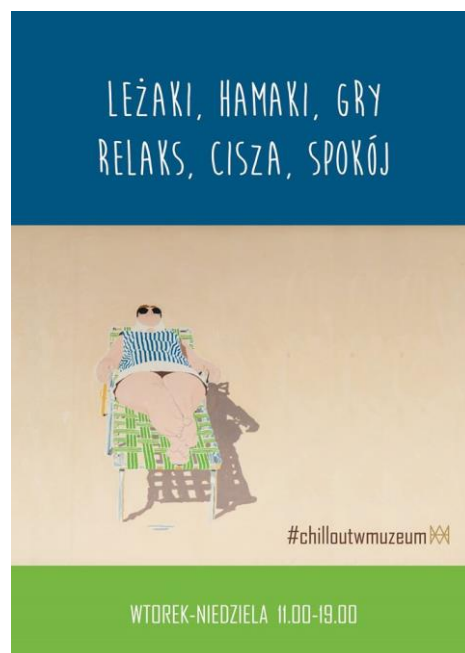
2. **Współpraca z mediami (media relations)** – dystrybucja komunikatów medialnych dot. działalności MAH, publikacja artykułów w ramach cyklu „Historia jednego przedmiotu” na portalu portEL.pl, organizacja konferencji prasowych w powiązaniu z organizowanymi wydarzeniami (imprezy, otwarcia wystaw, publikacje), kierowanie zaproszeń na imprezy i wydarzenia do przedstawicieli mediów, podpisanie porozumienia o współpracy dot. patronatu medialnego Elbląskiej Gazety Internetowej portEL.pl i in.

W rezultacie tych działań w 2015 r. w różnych mediach ukazało się ok. 200 informacji dotyczących elbląskiego muzeum.

3. **Ujednolicenie wizerunku instytucji** – opracowanie zasad zmierzających do zachowania spójnego wizerunku MAH w kontaktach zewnętrznych (instytucjonalnych i bezpośrednich z klientem), w tym opracowanie jednolitego wzoru korespondencji, stosowanie jednolitego nazewnictwa obiektów MAH.

4. **Wprowadzenie udogodnień dla odbiorców oferty MAH**

- przystąpienie do ogólnopolskiego programu **Karta Dużej Rodziny**,
- wprowadzenie udogodnień dla rowerzystów (stojaki rowerowe, miejsce wypoczynku, rowerowy zestaw naprawczy do dyspozycji rowerzystów) oraz uzyskanie statusu **Miejsca Przyjaznego Rowerzystom** na szlaku Green Velo,
- rozbudowa oferty sklepu muzealnego – wprowadzenie nowego asortymentu,
- udostępnienie gościom muzealnym w sezonie letnim „Strefy chillout” (miejsce odpoczynku i relaksu dla zmęczonych zwiedzających. W pogodne dni na ogrodowych hamakach, miękkich pufach i siedziskach mogą oni oddać się błogiemu lenistwu lub zagrać w wypożyczoną grę).

21 - Plakat promujący muzealną "Strefę chillout"

5. Działania informacyjne

- druk i dystrybucja muzealnych ulotek informacyjnych,
- aktualizacja danych kontaktowych i fotografii Muzeum na zewnętrznych portalach turystycznych i innych,
- emisja informacji promujących nowe ekspozycje (prasa, Internet, telewizja, zewnętrzne ekrany LED, plakaty),
- ekspozycja roll-upów promujących MAH podczas imprez i wydarzeń,
- produkcja i emisja spotu promującego Muzeum.

6. PR internetowy

- regularna aktualizacja witryny internetowej MAH (strona dostępna w 4 językach – polskim, angielskim, rosyjskim i niemieckim),
- systematyczna publikacja wpisów na muzealnym profilu facebookowym,
- udostępnianie filmów tematycznych na kanale youtube,
- publikacje na muzealnym blogu „*O Starym Mieście słów kilka. Skarby z wykopalisk na Starym Mieście w Elblągu*” (<http://staremiastoelblag-mah.blogspot.com/>),
- prowadzenie fanpage i strony internetowej programu Świadectwa i Polskiego Towarzystwa Historycznego O/Elbląg.

7. Organizacja imprez i wydarzeń

W 2015 r. Muzeum zorganizowało następujące wydarzenia dla mieszkańców miasta i okolic:

- **Noc Muzeów** - cykliczna impreza polegająca na udostępnianiu muzeów, galerii i innych instytucji kultury w wybranym dniu w godzinach nocnych. Ubiegłoroczne nocne zwiedzane przygotowano wspólnie z elbląskim Teatrem im. Aleksandra Sewruka oraz pracownią jubilerską Studio TT. W ten wyjątkowy wieczór ożyły muzealne ekspozycje, a na zwiedzających czekały liczne niespodzianki, konkursy, zabawy, warsztaty oraz koncerty. Wieczór zakończył się wyjątkowym pokazem filmowym wyświetlanym na historycznych murach muzeum.

22 - Noc Muzeów 2015 - inscenizacja "Zemsty" w wykonaniu aktorów Teatru im. Aleksandra Sewruka

- **Piknik Rodzinny z okazji Światowego Dnia Turystyki** (impreza sfinansowana przez Starostwo Powiatowe w Elblągu, zorganizowana we współpracy z PTTK Oddział Ziemi Elbląskiej) - podczas imprezy odbyły się spotkania z podróżnikami oraz otwarcie kącika wiedzy kulturowej dla turystów. Uczestnicy mogli wypróbować dawne gry i zabawy, skorzystać z udostępnionych gier plenerowych i wziąć udział w malowaniu muralu. Pojawiły się też liczne atrakcje dla najmłodszych: wielkie bańki mydlane, skręcanie balonów i malowanie twarzy. W fotobudce można było zrobić sobie pamiątkowe zdjęcie. Rekonstruktorzy historyczni zaprezentowali wczesnośredniowieczne rzemiosła oraz poprowadzili warsztaty wykonywania przedmiotów z gliny.
- **Europejskie Dni Dziedzictwa** - dni otwarte w Muzeum z okazji obchodów 23. edycji Europejskich Dni Dziedzictwa. Podczas obchodów odbyło się otwarcie wystawy, na której zaprezentowano zabytkowe przedmioty nabyte w ostatnich latach przez Muzeum lub przekazane instytucji przez darczyńców, a dzięki temu ocalone od zapomnienia. Ponadto udostępniono zwiedzającym Salę Kaspra Bekiesza. Obchody zakończył piknik rodzinny na dziedzińcu Muzeum.

23 - Wiceminister Kultury Piotr Żuchowski podziwiając portret Kaspra Bekiesza

Muzeum uczestniczyło również w następujących imprezach i wydarzeniach organizowanych przez inne instytucje:

- Festiwal Nauk w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 2 w Elblągu - ekspozycja stoiska promocyjno-informacyjno-edukacyjnego,
- Gra miejska dla młodzieży szkolnej zorganizowana przez CSE Światowid w Elblągu – przygotowanie i obsługa przystanku historycznego,
- Festiwal Literatury Wielorzecze - organizacja przystanku historycznego dla potrzeb gry miejskiej.

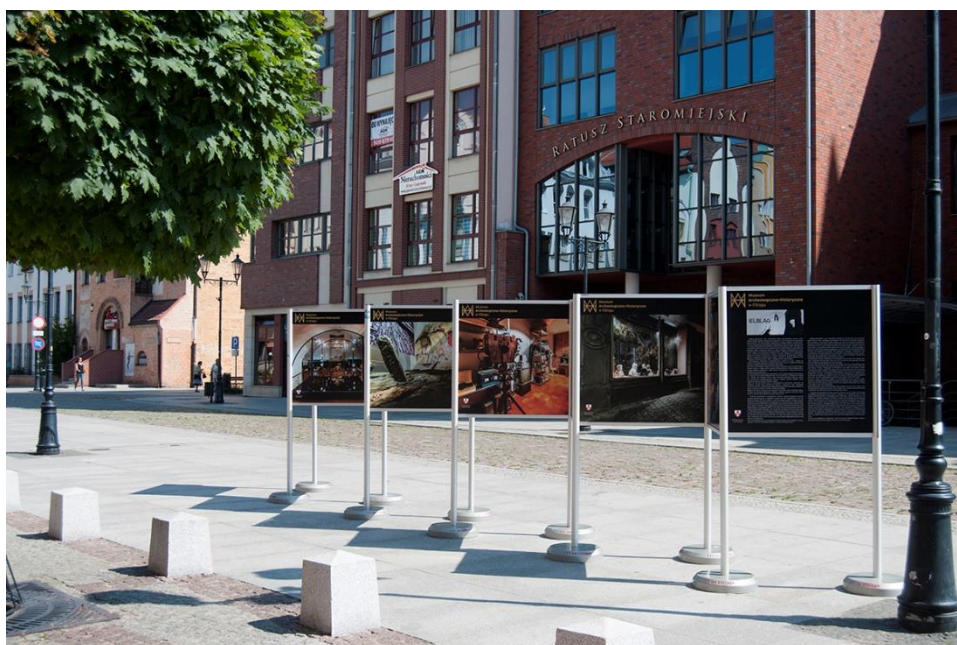
8. Dokumentowanie działalności MAH

Na bieżąco realizowane są zadania związane z prowadzeniem bazy dokumentacyjnej i gromadzeniem materiałów związanych z działalnością Muzeum oraz wykonywaniem dokumentacji fotograficznej imprez i wydarzeń organizowanych przez Muzeum Archeologiczno-

Historyczne w Elblągu. W ramach działania w 2015 r. wykonano m. in. 2,5 tys. fotografii dokumentujących otwarcia wystaw, imprezy i inne wydarzenia z udziałem MAH.

9. Wizualizacja, reklama outdoorowa:

- całoroczna ekspozycja billboardów promujących muzeum, zlokalizowanych przy trasie E-7 (2 billboardy, po jednym na każdy kierunek ruchu),
- sezonowa ekspozycja outdoorowa promująca wystawy muzealne (zlokalizowana na elbląskim Starym Rynku),
- udostępnienie pomieszczenia prezentującego ofertę MAH w Bramie Targowej w sezonie letnim,
- dystrybucja materiałów promocyjnych (ulotki, plakaty, przewodniki) do miejsc atrakcyjnych dla turystów (pracownicy MAH poza godzinami pracy),
- udostępnienie prezentacji promującej Muzeum i promocja biżuterii dostępnej w muzealnym sklepiku w Hotelu Elbląg,
- udostępnienie ekspozycji promującej Muzeum w Hotelu Pod Lwem.

24 - Sezonowa ekspozycja outdoorowa na elbląskim Starym Rynku

10. Pozostałe:

- Szlak Kopernikowski - w 2015 r. pracownicy Muzeum współpracowali z przedstawicielami Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w zakresie rozbudowy potencjału turystycznego Szlaku Kopernikowskiego. Jednym z efektów tych działań jest opracowanie gry miejskiej „Do zakochania jeden wiek. Podróż elbląskimi śladami Kopernika” i udostępnianie jej zwiedzającym w sezonie turystycznym. W ubiegłym roku Muzeum zostało również włączone w poczet atrakcji turystycznych Szlaku Kopernikowskiego,
- Polskie Towarzystwo Historyczne – stała współpraca ze stowarzyszeniem, ukierunkowana na popularyzację oferty wystawienniczej i edukacyjnej Muzeum. W ramach współpracy w 2015 r. Muzeum zapewniało nieodpłatnie usługi oprowadzania członków Towarzystwa (także po godzinach pracy) i uczestniczyło w projektach realizowanych przez Towarzystwo,
- Polskie Towarzystwo Numizmatyczne Oddział Gdańsk – stała współpraca ze stowarzyszeniem, obejmująca udział w spotkaniach i odczytach oraz promocję ekspozycji muzealnych,

- „Szlachetna Paczka” – w 2015 r. pracownicy Muzeum wzięli udział w ogólnopolskiej akcji charytatywnej fundując paczkę dla jednej z elbląskich rodzin o wartości ok. 2 300 zł. Fakt uczestnictwa w programie jest elementem budowy pozytywnego wizerunku instytucji.

11. Nagrody i wyróżnienia uzyskane w 2015 r.:

- I nagroda w głównej kategorii Przeglądu Muzeum Widzialne, organizowanego przez Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów za system identyfikacji wizualnej oraz nowy logotyp elbląskiego Muzeum, opracowane w ramach projektu „Muzea ponad granicami”,

25 - Laureaci Przeglądu "Muzeum Widzialne"

- Nagroda Prezydenta Elbląga za rok 2014 w kategorii Kultura i sztuka,
- Srebrna odznaka „Za opiekę nad zabytkami” za całokształt działań na rzecz ochrony i popularyzacji dziedzictwa kultury dla Dyrektora Muzeum Marii Kasprzyckiej,
- Medal Gloria Artis za zasługi dla kultury dla pracownika Muzeum, dr Marka F. Jagodzińskiego,
- Specjalne podziękowania od Wiceministra Kultury Piotra Żuchowskiego za zaangażowanie w przygotowanie obchodów Europejskich Dni Dziedzictwa w Elblągu oraz za codzienną pracę na rzecz jego odzyskiwania dla pracowników Muzeum (7 osób).

III. MONITORING EFEKTÓW DZIAŁAŃ

Muzeum na bieżąco prowadzi ewaluację, w celu oceny efektywności podejmowanych działań oraz adekwatności oferty do oczekiwań odbiorców. Monitoring odbywa się będzie za pośrednictwem następujących działań:

1. **Badania ankietowe** – od 2012 r. corocznie przeprowadzane są ankiety wśród odbiorców oferty edukacyjnej (po 200 osób w każdej turze). Wyniki ankiet są następnie opracowywane i zestawiane z wynikami z lat poprzednich, wykazując systematyczny wzrost atrakcyjności

realizowanych działań oraz pozyskiwanej przez odbiorców oferty wiedzy dotyczącej historii i kultury regionu.

26 - Badania ankietowe w szkołach

2. **Analiza recenzji użytkowników Internetu** - portalu turystycznego TripAdvisor, platformy google, mediów społecznościowych (facebook) i in. Na bieżąco odbywa się monitoring publikowanych w Internecie opinii na temat funkcjonowania Muzeum.
3. **Monitoring statystyk odwiedzin** Muzeum, strony internetowej, profili społecznościowych MAH.
4. **Badanie wpisów i opinii pozostawianych przez zwiedzających w Księdze Gości** - W 2015 r. pozostawiono 313 wpisów (w 100 % pozytywne).

W przeważającej większości uzyskiwane za pośrednictwem wymienionych działań informacje zwrotne są pozytywne. W przypadku opinii negatywnych stosowne rozwiązania są wprowadzane na bieżąco (np. w przypadku opinii dotyczącej nieadekwatności ceny biletów wstępu do części płatnej Muzeum – Budynku Zachodniego Gimnazjum – do atrakcyjności prezentowanych w nim ekspozycji, ceny biletów zostały obniżone z 10 zł do 1 zł).

27 - Pracownicy Muzeum przed Nocą Muzeów 2015